

1) Како покренути медијацију ?

Медијација се може покренути обраћањем нашем тиму или директним контактом са медијатором, као и преко судског поступка. Медијатор се може изабрати са листе суда, Регистра Министарства правде, Националног удружења медијатора Србије (NUMS), Привредне коморе Србије, Партнера Србија, Повереника за заштиту равноправности. Медијатор прво обавља разговор са подносиоцем захтева да би прикупио потребне информације и ако процени да је случај погодан за решавање путем медијације, контактираће и остале стране у сукобу, као би утврдио да ли и код њих постоји сагласност да се проблем реши медијацијом. Уколико постоји, медијатор се договара са свим странама о датуму састанка и контактира све учеснике ради припреме медијације.

2) Како изгледа поступак медијације ?

Медијација се спроводи у просторијама медијатора или на неком другом погодном месту које странке и медијатор заједнички одреде. Медијатор одржава уводну реч где се представља странкама у спору и детаљно их упознаје са циљем медијације, улогом медијатора, правилима и трошковима поступка, уколико их има. Након уводне речи, закључује се споразум између страна и медијатора, о приступању посредовању (медијацији) који потврђује договор о уласку у медијацију и избору медијатора. Медијација се одвија кроз сесије, заједничке, а по потреби и одвојене. Свака страна износи своје виђење сукоба и проблема. Улога медијатора је да омогући конструктивну комуникацију, прикупи релевантне информације и утврди спорна питања, као и тачке око којих постоји сагласност. Један од циљева медијатора током заједничке сесије је да утврди који интереси и потребе стоје иза истакнутих захтева и позиција страна у спору. Медијатор може водити одвојене разговоре са странама, када ће уз сагласност једне стране, њене предлоге и ставове пренети другој страни. По правилу, заједнички и одвојени разговори се организују у току истог дана. Медијација може трајати и по 8 или више сати. Стране могу одустати од медијације у сваком тренутку, а медијација може бити обустављена и када медијатор процени да даље вођење поступка није сврсисходно.

3) Да ли се може покренути поступак медијације иако је већ у току судски поступак ?

Странке могу покренути медијацију пре или у току судског поступка, као и у току поступка по правним лековима или извршног поступка. Уколико је судски поступак већ покренут медијација се може покренути на 2 начина : судија може упутити стране на медијацију уколико процени да је спор погодан за медијацију, или једна, односно обе стране могу предложити медијацију. Покретањем медијације почиње застој застарелости потраживања, у односу на захтев поводом кога се води судски поступак, а који може трајати најдуже 60 дана. Уколико стране постигну споразум у медијацији, тај споразум има снагу вансудског поравнања, а под одређеним условима може имати и снагу извршне исправе. Уколико стране не постигну споразум у медијацији поступак се наставља.

4) Које су предности медијације у односу на судско решавање спорова?

Медијација је једини поступак решавања сукоба у коме стране задржавају контролу над трошковима, дужином трајања и исходом спора. У медијацији се не изводе докази нити се утврђује која страна јесте или није у праву, већ стране уз помоћ обученог медијатора преговарају и фокусирају се на своје интересе и потребе у циљу превазилажења проблема и постизања прихватљивог решења. У медијацији одлуку доносе саме стране у спору, а не медијатор. Медијација је поверљив и приватан поступак у коме је увек искључена јавност. Сви подаци, предлози и изјаве дате у току преговора или у сврху постизања споразума, су поверљиви и не могу се користити као доказ у судском или другом поступку, нити их стране или медијатор могу износити у јавност, осим ако се стране другачије не договоре. Медијација се води у скалду са расположивим временом самих странака. Медијацијом се помаже странкама да успоставе или поправе поремећене односе и наставе сарадњу која је прекинута.

5) Да ли у медијацији могу учествовати адвокати ?

Странке у медијацији учествују лично, али могу имати и пуномоћника. Адвокат у медијацији има важну улогу јер процењује да ли је предмет погодан за медијацију, учествује у избору медијатора, припрема свог клијента за медијацију, учествује и саветује свог клијента током преговора, сарађује са медијатором, помаже у постизању и састављању споразума. Адвокат саветује и штити интересе свог клијента током целог поступка медијације. Адвокати су редовни учесници медијација у привредним, имовинским, радноправним и грађанским споровима, док се медијације из породичних односа, у локалној заједници, школама, поводом дискриминације, по правилу воде без учешћа адвоката.

6) Шта садржи и какво је правно дејство Споразума о решавању спора постигнутог у медијацији?

Садржину Споразума о мирном решавању спора путем посредовања одређују саме стране у поступку. Споразум мора имати писану форму, потписују га стране у спору, медијатор, као и пуномоћници страна, уколико су учествовали у медијацији.

Споразум о решавању спора постигнут у медијацији има снагу уговора, односно вансудског поравнања. Споразум може добити снагу извршне исправе уколико садржи клаузулу извршности-изјаву дужника да пристаје да поверилац (друга страна у медијацији) може покренути поступак принудног извршења након доспелости потраживања, као и уколико су потписи страна и медијатора оверени од стране суда или јавног бележника.

7) Који случајеви су подобни за поступак медијације?

Медијација има примену у следећим областима : имовински спорови, породични, радноправни и сукоби на радном месту, привредни, потрошачки, спорови за накнаду штете, комшијски, комунални, као и други сукоби и спорови у локалној заједници, сукоби

који настају у случајевима дискриминације, спорови у оквиру финансијског сектора, стечајног и извршног поступка, као и готово сви спорови који се налазе или се могу наћи пред судовима и управним органима.

С друге стране, постоје поједини случајеви у којима медијација није најпогоднији начин решавања сукоба, а то су случајеви у којима је предвиђена искључива надлежност суда или неког другог органа, затим, случајеви насиља у породици, или претње друге врсте насиља, спорови у којима су присутни елементи преваре итд. Такође, у појединим случајевима, стране које разматрају могућност уласка у медијацију могу имати интерес да коначна одлука буде јавна или траже решење које ће имати снагу преседана за све будуће случајеве, па и из тих разлога могу изабрати други, формални начин решавања спора.

8) Шта се може очекивати од медијације?

Непристрасност, поверљивост, добровољност, неформалност, проналажење решења повољног за све учеснике у спору.